

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 30. januarija 1892.

Štev. 3.

Pomagajmo si sami!

Dve občini, Št. Jakob in Tolsti Vrh, ste dobili slovenski pouk v šoli. Pa kdo vé, kake ovire se bodo tu ali tam še nasproti stavile? Že se čuje iz Kotelj, da hočejo tamošnji liberalci prošnjo uložiti na deželni zbor, naj se Kotlje odtrgajo od Tolstega Vrha in uredijo kot posebna občina. Deželni zbor, kakor ga poznamo, bo tej prošnji brž ustregel. Ako se to zgodi, nastanejo spet težave zavolj šole. Šola za občino Tolsti Vrh je v Kotljah; ako se pa Kotlje ločijo, nema Tolsti Vrh nobenega svojega šolskega poslopja. Ako potem v Kotljah zmagajo liberalci, porečejo: „Slovenska šola se je dovolila le občini Tolsti Vrh, to nas pa ne veže, ker smo zdaj druga občina.“ Brez dvoma jim bo obveljalo, Tolsti Vrh bo moral pa svojo lastno šolo zidati. Ako pa v Kotljah zmagajo naši, morali bodo sami na novo prositi za slovensko šolo, kajti reklo se jim bo: „Slovenska šola se ni dovolila vam, ampak prejšnji občini Tolsti Vrh.“

Kakošno osodo bode imelo ostalih 33 prošenj za slovensko šolo, nam pač ni znano. Od tistih prošenj, ki niso prišle od občinskih zastopov in šolskih svetov, ne pričakujemo veliko, kajti ne samo da jim nasprotujejo protesti občinskih zastopov in šolskih svetov, so še mnogi od tistih odpadli, ki so se prej podpisali za slovensko šolo. Kjer sta pa občina in šolski svet soglasno prosila za slovensko šolo in ta sklep tudi letos vnovič potrdila na drugo vprašanje iz Celovca, iskale se bodo morda pa druge ovire, da se stvar zabrani. Tako se bo morda le kakim trem ali štirim občinam posrečilo, pridobiti slovensko šolo.

S tako počasnim napredkom se pa ne moremo zadovoljiti. Pomisliti je, da ob mejah, kjer nemškutarija kraljuje, nemamo skoro nobenega upanja, da bi si priborili slovenski pouk; stvar se bo zavlekla toliko let, da bodo ti kraji čisto ponemčeni in za zmirom zgubljeni!

Mi nimamo veliko časa zgubiti, in ker nam vlada pomagati noče, pomagati si moramo sami. V ta namen se tudi velikih žrtev in velikega truda ustrašiti ne smemo. Naša misel je ta, ko bi mi na jezikovni meji ustanovili nekoliko izglednih, večrazrednih šol, v katerih bi se otroci ne samo slovenščine, ampak tudi nemščine na podlagi mater-

nega jezika dobro naučili in sicer bolje, kakor v sedanjih nemških šolah, potem se bodo nasprotnikom slovenskih šol usta zamašila, kmetom pa oči odprle. Da je tak uspeh mogoč, priča nam slovenska dekliska šola v Celju, ki jo vodijo nune (šolske sestre), in kjer se deklice naučijo najprej v slovenščini brati in pisati in vseh zaukazanih predmetov, v višjih razredih pa se začnejo tudi nemščine učiti na podlagi slovenščine in se je bojda prav dobro naučijo. O sedanjih nemških in dvojezičnih (utrakvističnih) šolah na Koroškem pa je znano, da se otroci slovenščine ali čisto nič ne naučijo, ali pa le pičlo malo; nemščino pa znajo sicer brati in pisati, govoriti pa le slabo, in če kaj nemškega berejo, zastopijo le malo kaj ali pa nič. Te šole so tedaj zelo slabe. Ako bi pa naše slovenske šole tako sijajen uspeh imele, kakor dekliska šola v Celju, potem bo naše ljudstvo brž spoznalo razloček in bo tirjalo slovensko šolo. Če hočemo imeti par takih izglednih slovenskih šol, morali jih bomo iz začetka sami vzdrževati, to je, družbi sv. Cirila in Metoda moramo pošiljati tako obilno podporo iz Koroškega, da bo njej mogoče, nam par takih šol ustanoviti in vzdrževati.

Kako pa to doseči? Mi mislimo tako: naj se tako dolgo agitira po celi deželi med Slovenci, da bo vsak Slovenec (in vsaka Slovenka) pristopil kot podporni ud k družbi sv. Cirila in Metoda in plačeval po 10 kr. na leto. Vsak pastir, vsak hlapec, vsaka dekla, vsak otrok, vsak berač zamore 10 kr. na leto dati; zavolj teh krajarjev se ne sme in ne more nobeden izgovarjati s svojo revščino. Tudi slovaški piskrovezarji so na tak način nabrali toliko denarja, da so si ustanovili celo latinske šole, pa krivična madjarska vlada jim je prav po roparsko šole zaprla in denar pobrala. Tega se menda nam vendar ni bati. Ko bi se moglo med koroškimi Slovenci obuditi tako navdušenje, da bi res vsaki Slovenec se navadil plačati po 10 kr. narodnega davka, potem bi samo mi koroški Slovenci nabrali za družbo sv. Cirila in Metoda vsako leto do 10.000 gld., in s tem denarjem bi ona že lahko vzdrževala nekaj izglednih, slovenskih šol v takih krajih, kjer je nevarnost ponemčevanja največja.

Te šole nam sicer same na sebi ne bodo zadostovale, pa služile nam bodo največ v ta namen, da naše ljudstvo in tudi nasprotnike prepričamo,

da so šole, kakoršne mi hočemo, boljše kakor pa so sedanje. Ako ljudstvo enkrat do tega prepričanja pride, potem bo na ves glas tirjalo takih šol, ustanovljati jih bo morala dežela in tudi te od družbe vzdrževane prevzeti, in tako bi bila potem družba teh stroškov rešena in bi svojo delavnost preselila v druge kraje.

Da pa ta veliki namen dosežemo, treba bo ne male delavnosti in agitacije. Ustanoviti se morajo podružnice, kjer jih še ni, pa so potrebne. Potem se mora cela dežela med te podružnice razdeliti, da bo vsaka vas vedela, pod katero podružnico spada. Odbori podružnic pa morajo svoj okraj dobro poznati in v vsaki vasi pridobiti zanesljivega, delavnega in navdušenega rodoljuba, ki bo prevzel nalogo, da bo v svoji vasi agitiral za pristop in pobiral desetice, in ko jih vse pobere, izročil blagajniku. Mogoče, da se bo izognil kake hiše, kjer je velika revščina ali bolezen ali nesreča, zato mora pa gledati, da bo pri bolj premožnih po 20 kr. ali še več dobil. Za vsako vas se vé, koliko ima prebivalcev. Nabiralec se tedaj reče: „Vaša vas šteje 100 duš, glej toraj da nabereš skozi celo leto 100 desetic, to je 10 gld. Če se mu posreči, pridobiti 10 gospodarjev, ki obljubijo dajati po goldinarju na leto, potem je nadaljnega pobiranja rešen; ako se mu pa to ne posreči, potem naj se loti najprej fantov in odraslih deklet, taki ljudje navadno niso skopi in nočejo biti umazani, nekaj drobiža pa tudi zmirom imajo. Ljudi moramo navaditi, da bodo imeli ta narodni davek za častno dolžnost, potem bodo kmetski sinovi že zavolj časti svoje vasi za to skrbeli, da se brž toliko nabere, kolikor se od cele vasi zahteva, namreč po 10 kr. na glavo. Kakor znajo zdaj o veliki noči denar nabirati za smodnik, ravno tako ga bodo tudi za Cirilovo družbo, ako se ta navada enkrat ukorenini. Kar tako na enkrat to seveda ne bo šlo povsodi; saj v mnogih vaséh še človeka ne bo dobiti, da bi hotel nabiranje prevzeti. Pa nekatere bolj probujene župnije morajo začetek storiti in drugim pot pokazati. Te bomo drugim v izgled postavljali in ljudstvo tako dolgo dregali in navduševali, da se te misli poprime. V prvi vrsti morajo za to skrbeti podružnice sv. Cirila in Metoda.

To so misli, kakor se pretresujejo v rodoljubnih krogih v Celovcu. Dobro bi pa bilo, da tudi

„Od pluga do krone.“

Pod tem naslovom je izišel zgodovinski roman, ki ga je spisal J. Bedenek. Stroka zgodovinskih romanov je v našem slovstvu še malo obdelana, zato pa prvih poskusov ne smemo preostro soditi. Pisatelj zgodovinskih romanov mora biti v zgodovini dobro podkovan, da ne pozna samo glavnih dogodkov, kakor smo se jih na latinskih šolah učili, temveč prebrati mora debele zgodovinske knjige, da spozna kulturno in dušno življenje in mišljenje višega in nižega ljudstva dotičnega časa. Tako nas zgodovinski roman prijetno zabava in ob enem tudi poučuje, in komur učene zgodovinske razprave ne ugajajo, spoznal bo življenje starih časov na bolj prijeten način v zgodovinskem romanu.

Ali je g. Bedenek življenje in mišljenje prejšnjega stoletja in pa značaje v romanu nastopajočih zgodovinskih oseb resnično narisal, o tem moramo sodbo prepustiti strokovnjakom zgodovinarjem. Mi hočemo nekoliko kritike izreči le iz umetnega stališča. Hvale vredno je, da je roman pisan v krščanskem duhu, ki mišljenju našega naroda najbolj ugaja. Dal Bog, da bi v tem Bedenka posnemali vsi naši pisatelji! Skrbno se tudi izogiba vseh pohujšljivih prizorov in pogovorov, tako da je tudi v nravnem oziru dovršen. Umetniška stavba romana pa je v mnogih ozirih pomanjkljiva. Jezik je včasih vendar že „predomač“, sem ter tja skoraj trivijalen. Romanopisec bi ne smel pozabiti, da piše za izobraženo občinstvo, ne pa za voznike ali srednješolce, ki kmečkega robavsa še niso popolnoma slekli. Tudi take povesti, kako je mladi

Vega tiče lovil, so preetročje za roman; kaj tacega spada k večem v humoristične povesti ali pa v potopisne črtice. Nadalje bi se moral pisatelj varovati tako priprostitih „predomačih“ pregovorov, kakoršnih eden se nabaja v zadnjem stavku romana: „ta bi mu uro navil“. V domačem krogu se znajo taki izrazi rabiti, v romanu pa išče filozofično izobražen čitatelj novih idej, moralnih užitkov ter velikodušnih dejanj, ne pa narodnih pregovorov in izrazov. Velika napaka je na romanu, da nam predstavlja glavnega junaka Vego tako brezsrčnega, da se za svojo žlahto niti ne zmeni, čeravno vidimo sestro Miciko v veliki stiski, drugo sestro Polonico pa na tuje bežečo. Le slučajno jo Vega spet najde; lepše bi bilo, ko bi se bil sam kaj potrudil, da poižve njeno osodo. Za takega „junaka“ ne moremo imeti posebnih simpatij, ki je sicer prebrisana glava in pred vsem za svoje študije živi, po drugi strani pa svoje človeško dolžnost do najbližjih sorodnikov, ki so vsega usmiljenja vredni, kakor Micika in Polonica, popolnoma zanemarja. Ako je zgodovinsko dokazano, da je Vega res tak bil, kar je pa malo verjetno, potem bi bil pisatelj bolje storil, da je o tem popolnoma molčal, kako se je godilo Miciki in Polonici, saj življenje sestre Micike itak ni v nobeni zvezi z življenjem Vegovim. Kaj nas to briga, kako je Micikin mož v Trst vozaril in tam svoje denarje zaigral ter nazadnje v morje skočil? Če se Vega za to ni zmenil, tudi nam ni treba praviti tako žalostnih rečij. Sploh je Bedenk jako neusmiljen s svojimi osebami; skoraj vse so nesrečne. Eden utone, drugi sam v vodo skoči, tretjega zakoljejo itd. V življenju se pripetijo sicer res vsakovrstne ne-

sreče; da bi pa versko izgojen kmečki mož zavoljo tega v morje skočil, ker je svoje denarje zaigral, to med našim narodom do najnovejših časov ni bila navada. Tako žalostnega konca Micikin mož vendar ni zaslužil, zakaj mu pisatelj ni privoščil nobenega prijatelja in rešitelja?

Notranjega človeka Bedenek ne zna popisati, ali pa je pozabil, da je to pri romanu glavna stvar. On nam pove, da je Vega veliko študiral in lepo popisuje, kake uspehe in zmage je dosegel; pa mi mislimo, da Vega ni imel samo glavo, ampak tudi srce; pisatelj nam pa nikjer ne popiše notranjega mišljenja, hrepenenja, čutenja in trpljenja svojega junaka. Pač; to pove, da so mu polena pod noge metali in ga ovirali; prav je, da nam to pove, to je romana vredno. Vendar pa nam to še ne zadostuje, da bi spoznali ves Vegov značaj. Še o značajih drugih oseb nam pisatelj več pové, le o Vegovem nas pusti čisto v temoti. Ali ga je hotel s tem bolj interesantnega storiti? Tu velja pravilo: nekaj časa sme biti kaka važna oseba kakor uganjka, nerazumljiva, nenavadna prikazen, s tem se močno napne radovednost in zanimanje za povest; proti komu pa nam mora pisatelj to uganjko razvozlati, da jo popolnoma spoznamo. To je pač Jurčič izvrstno znal! Toliko brez zamere. F. H.

Smešničar.

Gost: „Pri vas so pa žemlje majhne. Pri nas so pa za polovico več.“ Gostir: „Pač gotovo pri vas peki več testa vzamejo.“

rodoljubi iz dežele naznanijo, kaj o tem predlogu mislijo, v koliki meri se jim zdi izvršljiv in kako bi se dal morda še zboljšati.

Govor poslanca g. dr. Gregorca

v 90. seji državnega zbora dne 16. decembra 1891.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Dalje.)

To ostentativno zaničevanje žali Slovence toliko bolj, ker so ga krive tiste osebe, ki zastopajo v deželi Njega Veličanstvo cesarja, kteremu so, kakor je bilo rečeno v prestolnem govoru, vsi narodi enako mili in dragi. Deželni predstojniki v Gradcu, Celovcu in v Trstu bolehajo nekaj let sem za jako čudnim in vidnim nedostatkom, manjka jim nepristranosti in dobrohotnosti proti Slovanom in kjer le morejo, ovirajo slovensko uradovanje. K nam pošiljajo se v vedno večjem številu uradniki, kateri niso zmožni slovenskega jezika, in vedno manj se skrbijo za uradniški naraščaj, kateri bi znal slovenski ali hrvaški.

Tako je n. pr. namestnik Graški poslal pred kratkim na Spodnje Štajersko uradnika, kateri se je tega premeščanja branil, ker ne zna slovenski. V premogokopu v Trbovljah štrajkovalo je letos 300 slovenskih delavcev; vlada poslala je na lice mesta, v namen poučiti in pomiriti te delavce, okrajnega komisarja, kateri ne ume nobene slovenske besede. Kar se dostaje koroških uradnikov vseh vrst jezikovne kvalifikacije, je ondi vse še dosti slabše, nego drugod. Sicer pa so te nezdrave razmere vladi znane, kajti njega ekscelencja gospod ministerski predsednik dal je proračunskemu odseku pojasnilo, kakor se daje le v stiski, kajti rekel je, da pripoznava te nedostatke, in da bode skrbel zato, da se pri vsakem slovenskem okrajnem glavarstvu nastavi vsaj po eden slovenski konceptni praktikant.

Vidi se mi pa, da njega ekscelenci ne bode mogoče izpolniti niti te neznatne svoje obljube, kajti slovenski deputaciji iz Koroške, ktera se mu je pred kratkim predstavila, rekel je kratko in gladko: „Slovenskih uradnikov nimam“. — Res je, nima jih, ali imel jih bode v bodoče še manj, ako ostanejo sedanjí deželni načelniki na svojih mestih ali se pa umaknejo enakim možem, ako bodo s slovenskimi uradniki tako ravnali, kakor doslej, in podpore, kateri so jim na razpolaganje, tako razdelili, kakor doslej. To je znano, da pride slovenski uradnik le težko na višjo stopnjo in čisto se tudi prestavljajo v nemške in italijanske kraje. To plaši slovenske juriste in zato ne gredo v politično službo, kar jim je zaradi revščine tudi večinoma nemogoče, kajti podpore so zanje skoro nedosežne.

Visoka ta zbornica dovoljuje vsako leto sredstva za podporo konceptnih praktikantov politične uprave. Zistemizovanih je za Gradec 20, za Celovec 8, za Trst 10, torej vseh vkupej 38 adjutovanih služb; koliko teh adjutov imajo slovenski juristi, mi ni znano, zdi se mi pa, da niti enega.

Govoriti mi je še o nekem drugem, dosti hujšem nedostatku. Zgodilo se je namreč zadnji čas, da so prišli k nam uradniki, kateri svoje mržnje proti nam nikdar skrivali niso, ki se s tem še ponašajo in se ne sramujejo žaliti nas in celo obrekovati.

Navedel bodem samo nekaj dokazov. V Ljubljani služboval je — in službuje bržkone še sedaj — uradnik, kateri se je predrznil psovati v javnem prostoru narod slovenski in hrvaški — oprostite ta izraz — z besedo: „Sauvolk“. Nečuvena ta dogodka prišla je tudi v deželnem zboru kranjskem v razgovor. Uspeha pa ni imelo niti to in dotični uradnik posluje še sedaj tam, kjer je bil; da porabim primer, kateri si je sam zbral, moral bi reči, da sedi še vedno z mrzkim „Sauvolkom“ za jednim koritom in zajema iz njega svojo vsakdanjo krmo.

V Novem mestu posluje drug nemški uradnik, kateri po svojih izgredih vznemirja vse prebivalstvo; nekega nedolžnega Slovence udaril je z uradniško sabljo, da je krvavel in obsojen je bil zaradi tega od kazenskega sodišča. Zalezoval je po krčmah in privatnih hišah slovenske dijake, in če so ti prepevali slovenske pesmi — hitro je prinesla Graška „Tagespost“ kak članek, v katerem so se postavljali slovenski dijaki kot „panslavistični veleizdajalci“ na sramotni oder.

V Sinju v Dalmaciji služboval je okoli leta 1870. neki okrajni glavar, ki je hotel svojo naklonjenost in svojo nepristranost nasproti narodu hrvaškemu pokazati s tem, da se je pri deželno-zborski volitvi postavil očitno na stran Italijanov.

Dotični junaški čini tega moža zabilježeni so v zapisnikih dalmatinskega deželnega zbora. Po teh zapisnikih poslalo se je možu z Dunaja 800 gld. v agitacijske svrhe. Tožaril je narodno duhovščino pri škofih in drugih uradih. Popival in agitiral je

z italijanskimi fakini po krčmah, odganjal s pomočjo žandarmerije in uniformiranih uradnikov hrvaške volilce z volišča, podil iz volilne dvorane volilce hrvaške, ko so oddali glas, pridrževal pa volilce italijanske, da so agitirali.

To počenjanje vzbudilo je tedaj toliko srda, da bi se bili primerili krvavi izgredi, da niso hrvaški rodoljubi mirili razburjenega naroda. Hrvatje zmagali so vzlic temu in agitatorični okrajni glavar premeščen je bil v Istro, kjer igra še vedno tisto ulogo, kakor v Dalmaciji.

Najnovejši junaški čini tega gospoda razpravljali se bodo o priliki verifikacije volitve poslanca dr. Laginje, torej ni potrebno, da jih naznamim že danes pred zbornico.

(Dalje sledi.)

Dopisi prijateljev.

Iz Št. Jakoba v Rožni dolini. (Odlok zastran naše šole) se glasi:

Št. 2363 / okr. šol. svet.

Slav. občinskemu zastopu v Št. Jakobu.

Kakor poroča vis. c. k. deželni šolski svet z dopisom od dne 19. decembra 1891, št. 3482, je vis. c. k. ministerstvo za uk in bogočastje z odlokom od dne 6. dec. 1891, št. 8655, koroškemu c. k. deželnemu šolskemu совету sledeče naznanilo:

V rešitev poročila od dne 28. aprila 1891, št. 531, se prizivu občinskega zastopa v Št. Jakobu v Rožu do ministerstva proti tamošnji razsodbi od dne 20. maja 1890, št. 489, ustreza in zaukaže, da se ima na ljudski šoli v Št. Jakobu slovenščina rabiti kot poučni jezik. Priznava pa, kako važno je za koroške Slovence, da se naučijo nemškega jezika, kar povdarja tudi Koroški deželni odbor v svoji izjavi nasproti deželnemu šolskemu совету, se gledé učenja nemščine na ljudski šoli v Št. Jakobu sledeče zaukaže: Pouk v nemščini kot učni predmet se ima pričeti s tretjim šolskim letom, in se ima nemščina učiti v 3., 4. in 5. šolskem letu skozi 3 ure, v 6., 7. in 8. šolskem letu pa skozi 4 ure na teden. Nemščina naj se po možnosti že koj iz začetka uči na podlagi nemščine (v nemškem jeziku). V viših razredih naj se nemščina tako uči, da se bode poleg nemške slovnice tudi zemljepisje in računstvo ponavljalo v nemškem jeziku, da se ga učenci bolj temeljito naučijo in navadijo. Da se otroci ne preobložijo, sme na srednjem in višem razredu odpasti po ena ura risanja in telovadbe. Ob enem se starišem in jerobom na prosto voljo dá, da smejo svoje otroke nemškega pouka oprostiti. Take želje pa se morajo šolskemu vodstvu naznaniti ob začetku šolskega leta.

C. k. okrajni šolski svet naznanja s tem to razsodbo vis. c. k. ministerstva za uk in bogočastje občinskemu zastopu v Št. Jakobu v Rožu in dostavlja, naj se pravočasno vse potrebno priskrbi, da se zamore ta odlok izvršiti.

C. k. okrajni šolski svet v Beljaku, dne 15. januarja 1892. Dr. Hermann, predsednik.

Mi Št. Jakobčani smo s tem odlokom popolnoma zadovoljni in želimo le, naj bi se natančno izpolnival. Drugim občinam na Koroškem, ki so tudi prosile za slovensko šolo, pa želimo, naj bi imele isti uspeh, kakor smo ga mi dosegli po dolgi in utrajni naporih.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Rovanje zoper slovensko šolo.) Poročam Vam žalostno novico, da sta neki izmed Nemcev k nam privandraní krčmar Horn in učitelj France Oman skovala prošnjo zoper slovensko šolo *) in da lovita zdaj podpisov za to prošnjo po celej občini in sta bojda na Bistrici, v Kotu, v Dravljah in v Št. Jakobu nabrala že okoli 50 podpisov. Podpisovali so se večidel le kočarji in drugi revni ter odvisni ljudje, pa tudi ti le zapeljani po lažnjivih strašilih. Pravila sta namreč ljudem, da bo zdaj šola čisto slovenska in da se ne bo besedica nemška več učila. Pravila sta tudi, da pojdejo zdaj vsi učitelji iz Št. Jakoba proč, in da potem Št. Jakobčani ne bodo dobili drugih učiteljev, kakor same „Hrovate“, ki ne bodo učili po slovensko, ampak po hrovaško! S takimi lažmi se drznejo ljudi begati in zapeljevati! Rodoljubi v okolici pa bodo prav storili, da ljudstvo pomirijo in mu resnico razložijo, potem bodjo zapeljanci svoje podpise gotovo preklicali, ako niso pri liberalcih v službi ali od njih odvisni. Mi upamo, da bo to, kar so skle-

*) Tudi iz Globasnice se nam poroča o enakem postopanju. Znano nam je, da se vse to vrši na migljaj iz Celovca in bomo o tem prihodnjič govorili obsirneje. Danes le nujno opozarjamo vse naše zaupne može po deželi z uljudno prošnjo, da naj bodo povsod z bistrim očesom učiteljem za petami in naj pazijo na te najnovejše spletke. Prosimo jih tudi, naj poučujejo naše možake, da nasprotnih izjav nikakor ne podpisujejo in naj se ne dajo slepo zapeljati po teh lažnjivih nemškutarskih apostolih. Takim hujšakcem in šuntarjem je najbolje pokazati duri.

Opomba uredn.

nili in tolikrat potrdili postavni zastopniki naše občine: župan, svetovalci in odborniki, kakor tudi šolski svetovalci in stariši sami, vendar več veljalo, kakor pa nekaj po zvižajah in lažéh nalovljenih podpisov. Naznanjam Vam tudi, da je občinski zastop sklenil, zahvalo izreči gg. državnim poslancem slovenskim in pa gosp. dr. Hrašovcu v Celju za njih trud v zadevi Št. Jakobske šolske pravde. Zahvala se jim bo še posebej spisana odposlala.

Iz Dvora pri Vrbi. (Število Mohorjanov) se je v naši fari v zadnjem proti prejšnjemu letu res nekoliko skrcilo in to je nekak nazadek, kakor je omenil „Mohorjan“ v svojem pregledu v št. 1. letošnjega „Mira“. Vendar pa je pomisliti, da je bilo v prejšnjih časih v naši fari komaj po 10 do 15 udov, zdaj jih je pa 41. Da je število toliko narastlo, je največ zasluga sedanjega župnika č. g. Ivana Sirnika. Poprečno je na Koroškem vsak 23. Slovenec pri Mohorjevi družbi, pri nas je pa vsak 24., dokaz, da smo ravno nekako v sredi in da naša fara ni med slabjšimi gledé na Mohorjevo družbo. Da smo v naši fari v zadnjem času sploh napredovali, imamo se, kakor že rečeno, zahvaliti največ našemu marljivemu in vse časti vrednemu gospodu župniku, ki so za vse dobro iz celega srca vneti in uživajo pri nas od vseh faranov popolno zaupanje in spoštovanje. Želeli bi le še to, da bi tudi gledé cerkvenega petja prej ko mogoče kaj ukrenili, ker sedanje petje gotovo nikakor ne zadošča cerkvenim zahtevam, še manj pa času, v katerem se nahajamo. Takó pelo se je pred 100 leti in mi še danes ne spoznamo za potrebno, da bi kaj boljšega storili v višjo čast Božjo in v blagor ljudstva, ki pri takem petju nikakor ne more slediti cerkveni pobožnosti v pravem smislu. Ker razpolagajo naš č. g. župnik sam čez jako lep glas, kterega občudujemo posebno pri izvrstnih njihovih pridigah in pri petih mašah (nepravilno odpevanje seveda potem vse dobro zopet hitro pokvari), nadejamo se in prosimo, da blagovolijo tudi na to stran prej ko mogoče vse potrebno ukreniti, da pridemo vendar že enkrat do pravilnega in dostojnega cerkvenega petja v hiši Božji in da se nam ne bodo tuji, ki dohajajo poleti o praznikih in nedeljah iz Vrbe k nam k Božji službi, še nadalje tako posmehovali, kakor so se do sedaj. Zatorej upamo, kolikor poznamo dobrosrčnost našega č. g. župnika, da ta naš glas ne bode ostal glas upijočega v puščavi!

— Dne 7. t. m. vršila se je v Rožeku, kakor poročajo „Freie Stimmen“ št. 5., učiteljska skupščina, na kateri se je tudi naš učitelj g. Treiber *) širokoustno oglasil ter stavil nek predlog, da se izreče „narodovemu ljubljencu“ Ghonu topločuteča, iskrena zahvala za njegovo možato postopanje v državnem zboru proti našim željam za uravnavo boljših šol na podlagi maternega jezika. Mi slovenski kmetje in posestniki tega predloga odobravati nikakor ne moremo in odločno poudarjamo, da ga je stavil naš učitelj le na svojo roko in v svojem imenu, kar pa za nas nikakega pomena nema. Mi Slovenci sami najbolje vemo, kakšne šole bi bile za nas koristne in ne potrebujemo niti Ghona, niti našega učitelja Treiberja, da bi nam kazala pot, po kateri bi imeli mi hoditi, da bi se slovenskim izneverjencem, renegatom, in njihovim liberalnim prijateljem bolje godilo.

Iz Sveč. (Naše volitve in naš učitelj.) V nekterem oziru so volitve sicer sitna reč, a v drugem oziru so zopet, rekel bi, nekaka skušnjava, v kateri se pokaže, kakšnega mišljenja in značaja kdo je. Posebno se mi zdijo volitve v takih občinah, kjer se jih udeležujete dve stranki, slovenska in liberalna, nekako merilo, na katerem obe dve stranki merite svoje moči. Tudi mi smo v Svečah nedavno poskusili svoje moči z našimi nasprotniki, fužinskimi liberalci iz Bistrice. Na volitve se je naša stranka pripravljala jako pridno, da, moremo reči, da je napela vse svoje moči in sile. Seveda tudi naši zagrizeni nasprotniki niso mirovali. Veliki liberalci pred Bogom in svetom, fužinski vodja g. Tobeitz, razposlal je dan pred volitvami vse svoje služabne duhove, vse svoje pisarje in kričarje, da grejo agitirati. Pred vsem je naznanil svojim podložnim delavcem, da imajo na dan volitve velik praznik, (včasih se tudi v velike praznike na pr. na dan sv. treh kraljev dela), da so prosti dela in da morajo, ako nočejo zgubiti služka, iti volit njegove pristaše in somišljenike. Skoraj vsakemu delavcu se je prijazno laskal, in na vsakega se je prijazno smehljaj (sicer pa druge kratki nobenega ne pogleda), da bi jih tem bolj na svojo stran privabil in jim poguma dajal. Agitiranja Tobeitzovega smo že navajeni in zato ni nas iznenadilo. In vendar, kakor smo slišali, letos bi

*) Tega moža so si liberalci zbrali kot najbolj sposobnega, da je udrihal s svojim „Geklaffe“ po „national-klerikalem Gewebe“, ne oziraje se na najbližnjega svojega rodnika-duhovnika, ki mu navadno rad deli obile dobrote. Nehvaležnost je pač tudi v tem slučaju svetla plačilo!

Opazka ured.

se ne bil g. Tobeitz pri občinskih volitvah niti ganil ne, vse bi bil nam prepustil, ker je bil prepričan, da s Svečani nič ne opravi, in ker je pri zadnjih volitvah v državni zbor tako sijajno — propadel. A med tem se je priklatil, ne vem odkod, nov nemškutarski prerok, neznatna veličina na svetovnem obzorju, naš g. učitelj Janez Feinig. Če tudi je domač, rojen Svečan, vendar ga ni sram delati in rovat zoper lastne rojake. Ta je pred volitvami nagovoril g. Tobeitza, da se volitev udeleži in za dober njih izid bode že bojda on skrbel. Res je tudi skrbel. Letal je okrog in agitiral in celo pisma pisal, v katerih je ljudem obljubljal zaslužek od Tobeitza in tudi žugal v imenu Tobeitzovem tistim, ki so od g. Tobeitza odvisni. Nič bi nam to ne bilo čudnega, ako bi tako ravnal kdo drugi, ali g. učitelj?? Rojen Slovenec in Svečan in delati zoper lastne rojake!! In vrh tega agitirati, ko je vendar učiteljem agitiranje prepovedano in sicer po odloku ministerstva za uk in bogočastje iz dné 28. junija l. 1885., št. 707., in po odloku deželnega koroškega šolskega sveta dné 7. julija 1885., št. 1431. Torej agitiranje g. učitelja je po vsem nepostavno. Kaj si o tem moramo misliti? Ali g. učitelj dotične prepovedi ne pozna, in potem je to obžalovanja vredno, da g. učitelj ne pozna svojih postav, in da ga morajo še le drugi na nje opozoriti, ali pa g. učitelj ono prepoved dobro pozna in je delal zoper njo in to je kaznovanja vredno. Vprašamo torej višje šolske oblasti, ali že vejo o tem nepostavnem delovanju Sveškega g. učitelja Janeza Feiniga? In če tega še ne vejo, tedaj jim to povemo zdaj in ob enem jih pozivljemo, da potrebno zoper to povsem nepostavno agitiranje Sveškega učitelja ukrenejo. — Sploh se nam čudno zdi, da si gg. učitelji toliko upajo. Mislím, vzrok temu je ta, da so učitelji od deset let sem ljubljenci vlade in liberalcev. Kako bi ne bili tudi prevzetni? Saj se zmirom pretirano govori o sedanjí šoli in pretirano se povečuje, kakor da bi bile sedanje šole sreča in zveličanje človeštva; in potem takem se jim v glavo in srce ucepi prevzetnost in sovraštvo do vseh, ki niso s sedanjó šolo zadovoljni. — Približal se je dan volitve. Naša stranka in Tobeitzova in njegovega pajdaša učitelja g. Feiniga sta se udeležili volitev v tako mnogobrojnem številu, da se je sam g. okrajni glavar, ki je k volitvam prišel, po volitvah izrazil, da je vsak hip pričakoval, da tudi kakšen že ranjki volilec pride k volitvi. Pri volitvah smo se vsled nezaslišanega pritiska vendar držali kakor levi. Kot odborniki so bili izvoljeni od naše stranke gg. J. Šuster, Gregor Juric p. d. Poljanec, Fr. Einspieler p. d. Krivec, Jan. Feinik p. d. Ucar, Peter Partl p. d. Oštin, Simon Suhar p. d. Mišlovec in Fl. Pak p. d. Ruprač: vseh vkup 7. Tobeitz jih je dobil 5. A kakor je bil med 12. apostoli jeden Judež, tako je tudi postal med našimi izvoljenimi odborniki jeden izdajica; preskočil je namreč v Tobeitzov tabor Fl. Pak p. d. Ruprač; iz kakšnega vzroka, še ne vemo. To je tem bolj za onega odbornika sramotno, ker ni čisto nič od Tobeitza odvisen. No pa bodi; če hoče že po sili z liberalci tuliti, naj tuli. Če jim je že svojo narodnost prodal, naj jim prodá tudi svojo dušo. A pravimo mu tu odkritosrčno, da ni dobro za kmeta, z liberalci črešnje zobati. Se bode že sam prepričal. Tako se je zgodilo, da ima g. Tobeitz 6 odbornikov in mi jih imamo tudi 6. Da bi vendar enkrat mogel tudi občino komandirati, privlekel je k volitvi župana g. Tobeitz virilni glas, ali upamo, da ne bode ž njim prodrli. Naši so rekurirali na deželno vlado in dozdej ni prišel še noben odlok. Upamo, da zmagamo, ker se naš rekurz opira na postavo, ktera k volitvi župana ne pripušča virilnega glasú. — Ako bi tudi nemškutarji in liberalci zmagali, bodo zmagali prvíkrat in tudi zadnjičkrat; nas Svečane in Bistričane ne bodo uničili. Ne! Bodemo se tako branili, da bo liberalce kar groza in strah spreletaval. Ako bi tudi peklenško žrelo še enkrat toliko liberalcev in nemškutarjev v Sveče in na Bistrico izbruhnilo, kolikor jih je že požrlo, mi se jih ne ustrašimo; Sveče in Bistrica ste bile zmirom slovenske in tudi ostanete, za to so nam porok nekteri vrli in navdušeni narodnjaki iz Sveč, Mač in Bistrice, ki se ne upognejo nobenim obljubam. Slava jim, trikrat slava! — Naj omenim, da bi bilo za nas jako koristno, ako bi slavni odbor katoliško-političnega društva v Svečah ali na Bistrici priredil kak ljudski shod, da bi se malo navdušili in utrdili v našem narodnem boju, ker smo tu v Svečah kakor na „zgubljeni straži“. Naj se priredi kjerkoli kakšen shod, povsod je od nas predaleč, ker železnice nimamo. Upamo, da se nam bode naša želja izpolnila. — H koncu naj še pristavim, ko smo že enkrat našega g. učitelja omenili, da se je ta strasti poln možak po volitvah tako oblastno in surovo obnašal, da je celó čast jednega narodnjaka napadel, tako da ga je dotični tožil. Ali potem je ta na nadležno prošnjo g. učitelja in njegovih somišljenikov tožbo preklical. Glejte tu vzgojitelja mladine, pred katerim pošten

človek ni varen svoje časti!! — Ako bi se menda g. učitelj več vsega tega ne spominjal, kar smo tu o njem napisali, radi mu ustrezemo s pričami, dnevom, celó uro, kdaj se je to in ono zgodilo! — Drugikrat zopet kaj! Svečan.

Iz Kotelj. (Zahvala in zaupnica.) Krajni šolski svet v Kotljah je sklenil dné 6. jan. t. l. soglasno, da izreče najprisrčnejšo zahvalo slovenskim državnim poslancem, zlasti gg. Klunu, Šukljeju in dr. Ferjančiču, za preobilni trud in skrb, ki jo imajo za koroške Slovence, in popolno zupanje za njih možato in odločno postopanje, s prošnjo, naj tudi zanj ne pozabijo na tužni Gorotan. — Tej izjavi se je pridružil dné 13. jan. tudi občinski zastop v Tolstem Vrhú. Zastran šole še nismo dobili nobenega odloka; bojimo se, da se bo stvar spet zavlekla.

Iz Rima. (Priznanje.) „Slava Vam, gospod urednik! Vam, ki širite národno zavest s svojim listom po tako lepi, a za nas Slovence toli žalostni Koroški! Orati tako trdno in pusto ledino, kakor je ravno v národnem oziru tužni Gorotan — da! to je národno mučeništvo. Z vsem navdušenjem in veliko hvaležnostjo opazujemo Vašo borbo Slovencei, v Rimu bivajoči. Zato se naročimo na odlični Vaš list „Mir“. Tu Vam pošljemo naročnino, želeč tiščeren sad in uspeh Vašemu delovanju! Sprejmite iskren, vroč pozdrav od vseh tukajšnjih slovenskih rojakov. Živeli!“

Vidite, dragi Slovencei! tudi v daljnem Rimu živijo rojaki, ki se spominjajo nas ubogih in tep-tanih koroških Slovencev. Slovan povsod brate ima! Slava jim! (Op. ured.)

Glasovi nasprotnikov.

Strah pred slovenščino.

V „Freie Stimmen“ št. 9. hoče nekdo dokazati, da koroški Slovencei ne razumejo pismene slovenščine, in v ta namen se laže, da sta na neko občino došla dva slovenska (?) dopisa, eden od mestnega odbora v Zagrebu, drugi pa od mestnega odbora v Reki, da pa niti župan, niti župnik, akoravno oba Slovence, nista razumela tistih dopisov. Ta laž se lahko z rokami potipa: Zagreb in Reka ste hrvaški mesti in če je od tam došel kak dopis, bil je hrvašk, ne pa slovensk.

Strah pred versko šolo.

Beljaška „D. A. Z.“ št. 9. se jezi, da hočejo v Prusiji upeljati versko šolo, imenuje to „nazadnjaštvo“ ter se prekrizuje z besedami: „Bog varuj Avstrijo pred tako šolsko postavo. Mi pa pravimo: Bog daj tudi Avstriji versko šolo!“

Naši učitelji.

Beljaška „D. Allg. Ztg.“ je v eni svojih števil pripoznala, da učitelji na slovenskem Koroškem niso zmožni pravilne pismene slovenščine. To nam ni čisto nič novega; to smo vedno trdili in pristavljamo le, da je jako žalostno, ako učitelji ne poznajo maternega jezika svojih šolskih otrok. Temu časniku pa povemo prav tiho na ušesa, da je veliko učiteljev na Koroškem, ki tudi nemščini niso kos, ter niti nemškega pravopisa ne znajo. Ker hočemo o tej stvari v kratkem obširneje pisati, zadovoljili smo se za danes s tem kratkim odgovorom na dolge žalostinke za jetiko hirajoče Beljaške tetke.

Politični pregled.

V državnem zboru so se z veliko večino potrdile kupčijske pogodbe z Nemčijo, Italijo, Švico in Belgijo. To se je že naprej vedelo, da bodo sprejete, zato je bila le potrata časa, da so se poslanci toliko prepirali o njih. — Poljedelski minister grof Falkenhayn je prišel nedavno v konservativni klub in bil prijazen sprejet. Odslej bo večkrat prihajal h klubovim sejám, in tako bodo poslanci zvedeli, kaj vlada želi, pa bodo tudi lahko ministru naznanili svoje želje. — V mladočeškem klubu ni edinosti in se bo klub menda v dva dela razcepil. Mladočeh Nemec je odložil poslanstvo. — Vlada pripravlja novo davkarsko postavo. — Tudi postavo o borznem davku pride kmalu na vrsto. — V odseku pa se posvetujejo o postavi zoper pijančevanje. — Na Ogorskem imajo zdaj volitve; pri tej priliki se, kakor je navada, veliko pije in pretepa, precej so jih že ubili. Slovaki in Rumunci so sklenili, da se volitev ne bodo udeležili.

Velik hrup je bil v francoski zbornici, ko je minister Konstans klofotal poslanca Lora; na to so se še drugi poslanci pretepati začeli; nazadnje pa je prišlo do več dvobojev. — Sicer se pa govori, da je francoska vlada sklenila neko pogodbo s sv. Očetom papežem. Sv. Oče bodo francoskim škofom nasvetovali, naj nič več ne nasprotujejo republiki; kaj pa bo republika storila na korist sv. Očeta, o tem se nič ne zve; to pa je znano, da vsi verni Francozi želijo papežu več

prostosti in samostojnosti priboriti. — V Prusiji bodo dobili versko šolo, ravno zdaj sklepajo dotično postavo. V Avstriji je navada, da Pruse posnemamo; dostikrat smo že kaj slabega po njih posneli; kaj, ko bi enkrat kaj dobrega in ko bi tudi mi naredili versko šolo?! Nemški izgled nam vsaj dela ugodno sapo. — Tudi to je posnemanja vredno, da hočejo zdaj v Nemčiji vojsko začeti zoper nenravnost, zoper pohujšljivo življenje in pohujšljive spise. Bilo bi tudi pri nas potrebno! — O nemirih se poroča iz Perzije in Brazilije. — Arabci so napadli Angleže v Makandjiri v Afriki, jih 15 ubili, druge pa v beg zapodili.

Gospodarske stvari.

Umetno zaplojevanje rib po naših vodah.

V obče se je ribarilo po naših vodah brez vsakega načrta in z malimi izjemami prav po roparsko. Vzlic zakonitim naredbam, ni bilo skoraj nobenega varstva za ribe. To in pa otrovanje rib po raznih industrijalnih zavodih, je naredilo, da so naše nekdanje zelo rodovitne vode izpraznjene in da je ribištvo močno propalo. Na Kranjskem so dobili nov ribarski zakon, ki bode, ako ga bodo oblasti strogo izvrševale, preprečil nadaljno škodovanje ribištva. Z novim zakonom pa še ni vse narejeno, vsak opravičenec ribjega lova mora tudi v svojem delokrogu skrbeti, da se njegove močno iztrebljene vode od novega obilo zaplodé z ribami, ki so prikladne dotičnim vodam. RIBE gospodarske vrednosti, ki pridejo v naših vodah v poštev, so pred vsem razne vrste salmonidov, kakor: sulec in potiška, jezerska, idrijska ter ameriška postrv, nadalje ščuka, krap i. dr. Ozirati se je seveda tudi na — za kranjske vode velevažnega — raka.

Kako se pa zaplodé ribe v vodah? Pred vsem tem načinom, da se jim samim dá priliko se v miru naravno razmnoževati in sicer, da se jih le toliko polovi, kolikor racionelno ribištvo dopušča, da se lovi le dorasle ribe in sicer ob času, kedar se ne drsté. Zadnje dvojno sicer tudi ribiški zakon veleval. Vzlic temu se pride le počasi ali sploh ne do cilja in poslužiti se moramo tedaj umetne zaploje.

Umetno zaplojevanje se je vršilo do sedaj tem potom, da se so polagale v vodo umetno iz iver izvaljene ribice in sicer kakor hitro so povzile svoj rumenjaki ter so potrebovale druge hrane. To vlaganje se pa sme reči je skoraj popolnoma neuspešno, kajti te mlade ribice, ki se še ne znajo skrivati, imajo vse polno sovražnikov in gotovo ne pretiravamo, če trdimo, da od 1000 vloženih ribic jih povprečno niti 10 ne doraste. Starejše ribice vlagati pa do sedaj ni bilo mogoče, ker jih nismo znali vzgajati, kajti ribice, ktere so se ravnokar iz iver izvalile ter so že svoj rumenjaki povzile, nismo znali krmiti in poginile so vzlic mnogovrstni krmi, ktero smo skušali polagati. To vse je pa sedaj drugače. Francozi so namreč po mnogem raziskavanji prišli na to, kakšno hrano zahtevajo ravnokar izvaljene ribice in sedaj, ko to vemo, moremo mlade ribice imeti poljuben čas v zaprtih koritih, da toliko dorastejo, da si morejo same hrane iskati ter uhajati svojim sovražnikom. Krma takih mladih ribic sestoji iz raznih malih živalic, ktere s prostim očesom komaj ali niti ne vidimo. Predaleč bi nas vodilo, ko bi na tem mestu hoteli o tem pisati, storili bodemo pa to drug pot. Do jeseni vzrastejo tako umetno krmjene ribice do 13 centimetrov in več dolge, in če take vložimo v vodo, prepričani smemo biti, da jih bode gotovo tri četrtine živih ostalo ter vspevalo. Ribarski odsek kranjske kmetijske družbe ukrenil je oddajati za zaplojevanje rib po kranjskih vodah le enoletne ribice, s čemer bode gotovo dosegel najboljše vspehe. V ta namen ustanovil bode obširni riborejni zavod pod vodstvom gospoda profesorja Frankeja, čigar ime jamči za dober vspeh. V dosedanjih riborejnih napravah je pa odsek že letos vzgojil več tisoč ameriških postrvij, katerih največe merijo sedaj, ko so stare še le 8 mesecev, že 12½ centimetrov.

„Novice.“

Novičar.

Na Koroškem. „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ je z novega uložilo pritožbo zoper najnovejši odlok Celovškega magistrata, ki tirja nemško prestavo k slovenskim ulogam. Ob enem društvo prosi slavno c. k. deželno vlado, do ktere se je s pritožbo obrnilo, da se slovenske uloge tudi slovenski rešujejo, kar se po državnih osnovnih postavah storiti mora. Več o tem poročali bomo ob času, ko nam dojde v tej zadevi rešitev od c. k. deželne vlade. — Razpisana je služba prvega učitelja za Medgorje. Prosilec mora slovensko znati. — V Kotmari vesi je bil za župana izvoljen vrli rodoljub Matija Prosekar, p. d. Razaj. Slava! — Tatovi so ulomili pri učitelju v Šmarjeti nad Velikovcem in odnesli blaga za 160 gld. — V Gradcu so prijeli nekega Petra

Kropivnika, ki je na sumu, da je umoril in oropal vrtnarja Brunnerja v Otočah pri Celovcu. — Razpisana je služba cestarja v Beljaku. — Na Celovski gimnaziji pa je razpisana služba profesorja za zemljepisje in zgodovino. — Posojilnica na Ziljski Bistrici je že potrjena. — Liberalci v Kotljah delajo menda na to, da bi se Kotlje ločile od Tolstega Vrha in da bi Tolsti Vrh brez šole ostal. — V Št. Ilju je velika jeza med liberalci, ker občina in krajni šolski svet nista privolila v to, da bi se dvorazredna šola razširila v trirazredno. Kmetje pa niso nič jezni, ker so obvarovani velikih plačil. — Nov parnik za Vrbsko jezero se dela v Lincu. — Vrbsko jezero je zamrznilo. — Pri koroškem deželnem odboru je razpisana služba stavbenega praktikanta. — Pri koroški deželni sodnji pa je razpisana služba pomožnega služabnika. — Poknil je v Beljaku zvon „Boštjan“. Nov zvon se bo vli v Ljubljani pri livarju Samassu. — Na Celovških latinskih šolah se je letos prejšnjo nedeljo opustila šolarska maša, ker so imeli dijaki v saboto večer dijaški ples. Včasih nismo poznali „dijaških plesov“, ako se je pa že gospodom potrebno (?) zdelo, jih upeljati, je vendar nezaslišano, da bi se morala maša umakniti zavolj takega plesa. Mi sodimo, da v tem slučaju duhovna gosposka ne more in ne sme molčati!

Na Kranjskem. „Duhovni Pastir“ se imenuje zbirka pridig, ki izhaja v mesečnih snopkih v Ljubljani. Vreduje jih po svojih lepih spisih vsem slovenskim duhovnom znani gosp. profesor Anton Kržič. „Duhovni Pastir“ velja 4 gld. na leto in se more naročiti v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani. Prinaša za nedelje in praznike cerkvene govore daljše in krajše, za navadno službo božjo, pa tudi za slovesnejša opravila, obširno izdelane in osnovane. Zraven prinaša tudi priloge, ki podajajo lepo gradivo za pridige. Častito duhovščino opozarjamo na omenjene pridige ter jih priporočujemo prav gorko v naročbo, ker vstrežajo vsestranskim homiletičnim zahtevam. — V Dovjem so ustanovili gasilno društvo. — Ljubljanski mestni zbor je podaril družbi sv. Cirila in Metoda 500 gld. — V Ljubljani otroci močno mrjejo za ošpicami in hripo. — Ravnatelj g. R. Dolenc je spisal poučno knjižico, kako se sadijo ameriški vinogradi. Knjižica se bo na deželne troške tiskala in zastoj razdelila med vinogradnike. — Za lastno faro se potegujejo v Krškem. Gospa Hočevnar je že pred tremi leti v ta namen podarila 20.000 gld. — Šolo dobijo v Černečah pri Kostanjevici. — Zlat križec s krono dobil je g. prof. Gnjezda v Ljubljani. Čestitamo! — Utopljenca so našli v Ljubljani. — Wolffov nemško-slovenski slovar je zdaj dodelan. Obsega 80.000 besed. V kratkem se bo tiskati začel. — Novo mašo so imeli v Kamniku. — Preč. g. Janez Rozman, župnik mestne fare pri sv. Jakobu v Ljubljani, imenovani so za častnega kanonika. Čestitamo! — Umrli je po daljši in hudi bolezni, previden sv. zakramenti za umirajočce, dne 26. t. m. v Ljubljani slovenski pisatelj in mnogoletni urednik „Slovenskega Naroda“ g. Ivan Železnikar. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Na Štajerskem. Hudo topli so se blizu Brežic; eden je ubit. — Ameriške vinograde pridno sadijo na Bizeljskem. — V Središču se snuje podružnica sv. Cirila in Metoda. — Bolnišnica usmiljenih bratov v Gradcu je sprejela lani 2040 bolnikov; od tistih jih je bilo 1325 ozdravljenih, 406 zboljanih, umrlo jih je 140, neozdravljenih je bilo 43, v oskrbi jih je ostalo 126. — Gosp. učitelj Anton Kosi v Središču je začel izdajati „zabavno knjižico“ za otroke. Prvi snopič velja 15 kr. Prijatelj mladine priporočamo to podjetje. — Prostor za „Narodni dom“ v Mariboru je kupila tamošnja posojilnica. Slava!

Na Primorskem. Za po toči poškodovane v Štanjelu so dali svitli cesar 300 gld. — Bralno društvo so ustanovili v Mirni pri Gorici. — Govorilo se je, da bodo odstopili Tržaški škof dr. Glavina. To sicer ni res; nastala je ta govorica, ker so imenovali stolnega vikarja ali svojega namestnika; resnica pa je, da imajo škof veliko žalosti in sitnosti prestatih od strani Tržaškega lahonskega magistrata.

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom naznanja vsem č. g. združnikom, da bode dne 3. svečana, t. j. sv. Blaža dan, ob 10. uri dopoldne v gostilni pri Šercarju imela svoj **letni občni zbor**. — Zavolj važnih pogovorov se prosi za obilno udeležbo. **Odbor.**

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica v Glinjah naznanja vsem č. g. združnikom, da bode dne 21. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni načelnika Lovro Zablačana na Trati imela svoj **letni občni zbor**. Uljudno vabi k obilni udeležbi **načelnštvo.**

Zahvala in prošnja do naših č. g. dopisnikov.

Našim marljivim gg. sotrudnikom-dopisnikom izrekamo tem potom našo najpristranejšo zahvalo za dosedanje podporo ter jih uljudno prosimo, da bi nam blagovolili tudi v prihodnje ostati zvesti in redno poročati vse, kar se zanimivega in za naše gibanje važnega godi po drugih krajih slovenske Koroške, ob enem pa lepo prosimo, naj nam pošiljajo kolikor mogoče kratke dopise, ker nam dohaja za vsako številko mnogo gradiva, kterega odlašati ne smemo, da se gospodom dopisnikom ne zamerimo, priloge pa vsakemu listu tudi dodajati ne moremo, ker bi nam to provzročevalo prevelike stroške, koje zmagovati bi nam konečno le ne bilo mogoče.

S spoštovanjem

Uredništvo.

Naznanilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Libeliče in okolico imela bode dne 3. svečana ob 2. uri popoldne v gostilni pri g. Punkarju svoj **letni občni zbor** s tem le sporedom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajni govori in nasveti. 5. Vplačevanje letnih doneskov in vpisovanje udov. — Po zborovanju petje in prosta zabava. Častiti govorniki, podružnični udi ter rodoljubi slovenski sploh, od blizo in daleč, so k temu zboru prav prijazno povabljeni.

Odbor.

Vabilo

k **občnemu zboru**, kterega bo imela **Bekštanjska posojilnica** na Svečnico 2. svečana ob 3. uri popoldne pri Pložu v Ločah po sledečem redu: 1. Odobrenje letnega računa. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Izvolitev novega ravnateljstva in računskih pregledovalcev. 4. Določek obresti za deleže in hranilne vloge za prihodnje dve leti. 5. Razni nasveti. — K temu zboru prijazno vabi vse združnike **ravnateljstvo.**

Listnica uredništva.

Gosp. P. R. v G. Članki „Stimmungsbericht aus Kärnten“ v 10. in 12. številki in potem dopis v 22. številki „Vaterlanda“, ki govori v resnici, kakor sami pravite, jako razžaljivo o našem gibanju in o nas koroških Slovenceh sploh ter hvali na vse pretege nevidljive zasluge naše deželne uprave, so, kolikor je nam znano, v zvezi z urednikom nemško-konservativnega lista „Kärnt. Volksblatta“. To nam bodi nov dokaz, kako se nam je v bodoče ravnati proti temu listu in tudi proti „Vaterlandu“, ako bode s takimi žaljivimi dopisi še v prihodnje pomagal nekterim koristolovnim osobam na ljubo begati javno mnenje in žalil čut nas že tako od vseh strani zatiranih koroških Slovencev. Mi samo pravimo: „Bog nas varuj takih prijateljev, sovražnikov obvarovati se hočemo brez skrbi sami.“ Po tem se ravnajte! Srčni pozdrav!

Gospode sotrudnike, kterih dopisi v tej številki niso prišli na vrsto, prosimo potrpljenja. Vse bomo hvaležno porabili.

Loterijske srečke od 23. januarija.

Linc 88 68 10 84 63

Trst 47 34 85 82 48

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	7	—	8	78
rž	6	80	8	50
ječmen	4	20	5	25
oves	2	35	3	—
hejda	4	75	6	—
turšica (sirk)	4	—	5	—
pšeno	6	80	8	50
fižol	1	—	—	—
repica (krompir)	—	—	—	—
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 15 kr. do 2 gld. 50 kr., kisló 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 10 kr., slama po 1 gld. 50 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 55 do 60 kr. kila, maslo in puter po 90 do 100 kr.

Peter Markovič,

slikar v Rožeku na Koroškem,

priporoča se častitemu občinstvu za vsakovrstna slikarska in modelirska dela; posebno se priporoča visokočastitej duhovščini za cerkvena slikarska dela. Izdeluje tudi po fotografijah fine portrete in doprsne podobe iz malca. Zdj ima v delu slavna škofa Slomškega in Strossmayerja.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu dobiti je v mali obliki molitev:

Tri božje čednosti,

kakor so jih slovenski verniki na Koroškem povsod moliti navajeni. — 100 iztisov velja 30 kr., po pošti prejetih 40 kr.

Močnega učenca,

ki je ljudsko šolo že dovršil, sprejme v svojo delavnico Peter Šajnik, pilar v Borovljah.

Ilen Jeglič,

trgovec in čebelar na Selu, pošta Lesce pri Bledu, priporoča slavnemu občinstvu in čebelarjem najzlahtnejši med (strd), garantiran pitane v škatljah po 5 kil, kila po 52 kr., ki se pošiljajo proti poštnemu povzetju. Dalje prodaja pravi, natorni brinjevec po 1 gld. 20 kr. liter, slivovko dve leti staro po 1 gld. liter, staro dolensko in hrvaško vino iz najbolj znamenitih krajev, liter po 22, 24 in 26 kr. v sodih. Na zahtevanje se pošljejo tudi uzorci.

Janez Tschernitz v Celovcu.

Dunajske ulice (Wienergasse).

Velika zaloga

sukna in tkanin iz Brna, Liberce, Jägerndorfa itd.

Toskin, peruvijan,

navozne odeje, Graški in kranjski ševijot,

domače sukno (loden) koroško, tirolsko, štajersko za jesen in zimo.

Posteljne in šepane odeje iz flanela.

Konjske odeje (koci).

Prtenina (platno) in kotenina v vseh oblikah.

Na drobno in na debelo.

Ustanovno leto 1820.

Srebrna svetinja v Parizu 1878.

Čast. diploma na Dunaju 1873.

Insam in Prinoth

Št. Urh

v Gröden, Tirolsko

se priporočata za

cerkvena dela iz lesa

kakor: altarje, prižnice, spovednice, krstnice, postaje pri križevih potih, svetnike, božične jaslce itd.

Vse prav po ceni.

Ceniki se pošljejo zastoj.

Proč z navadno kavo, kupujte Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika Seb. Kneippa edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu na Bodenskem jezeru.

Velečast. gosp. župnik Kneipp se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živce, ker je strupena, ter izvaja še druge jedi na pol prebavljene iz želodca. Kneippova kava pa ima veliko redilno moč, pomiri živce in je dosti boljši kup. Komur bi se ta kava ne zdela dovolj okusna, naj jej pri-meša nekoliko

SCHUTZ - MARKE.

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo. Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so štirivoglati in rudeči, bratov Ölz, varnostna marka, ponveca, podoba in podpis župnika Kneippa. Ölzova kava nosi naše ime in ponvo.

Dobi se v vseh boljših specerijskih prodajalnicah v Celovcu.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo v Bregencu.